СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 51. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 3-го березня 1936. — VOL. XLIV. No. 51. Jersey City, N. J., Tuesday, March 3, 1936. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСУЄ ЗАКОН ПРО НЕВТРАЛЬНІСТЬ ТА ФАРМЕРСЬКУ ДОПОМОГУ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт підписав тимчасовий закон про невтральність, що продовжує обовязуючу силу існуючого тепер закону з 31-го серпня 1935-го року, та видав притому апель до американського народу не капіталізувати війни для збільшення зисків, себто не висилати до воюючих країв припасів амуніції.

Потім президент підписав новий фармерський закон, при помочі котрого уряд думає давати фармерам дальше ріжні допомоги. Притому він заявив, що цей закон є забезпекою не тільки на тепер, але й на наступні покоління.

СТРАЙК ОБСЛУГИ ВИСОКИХ ДОМІВ.

НЮ ЙОРК. — Юнія робітників, що обслугують високі будинки, викликала новий страйк цих робітників, щоб добитися від власників: підвищення заплати, зниження годин праці, поправи умовин праці та признання юнії.

Власники домів відкинули всі домагання юнії й страйк робітників почався цілу добу скорше, ніж було заповіджене. Через страйк обслуги мешканці високих домів мали ріжні невигоди. Хто живе на високім поверсі, мусів обходитися без обслуги „елевейтора".

Поліційний департамент визначив 200 поліцаїв для охорони страйколомів. Першого дня страйку арештовано 16 страйкарів.

БЕЗРОБІТТЯ НЕ ПОПРАВЛЯЄТЬСЯ.

ВАШИНҐТОН. — Американська Федерація Праці подає свої обчислення зі стану безробіття в січні цього року, з котрих виходить, що в тім місяцю число безробітних збільшилося на 1,229,000 осіб та зросло до загальної суми 12,636,000 осіб.

Обчислення ці спираються на донесення юній.

ВКРАЛИ ЛИСТИ ЛИНДБЕРҐІВ.

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Поліція й прокураторія зацікавилися немало вломом у дім Двайта Морова, брата пані Линдберґової. Підчас вломy викрадено ріжні родинні листи.

Рівночасно появилися чутки, що ці листи відносяться до тайни викрадення дитини Линдберґів, але родина Морових каже, що в украдених листах не говорилося нічого про ославлене викрадення дитини Линдберґів 4 роки тому.

ЗРІСТ ТОРГОВЛІ КРАДЕНИМ ВУГЛЯМ.

НЮ ЙОРК. — Інститут твердого вугля обчисляє, що в році 1935-тім продано 3 міліони 607 тисяч тон бутлеґерського вугля, або 18 процентів більше ніж у 1934-тім році.

КОНҐРЕСМЕН МАРКАНТОНІО ОСТЕРІГАЄ.

НЮ ЙОРК. — Конґресмен Віто Маркантоніо, що недавно був тут арештований підчас демонстрації безробітних, виступав на зборах у Мека Темпел, улаштованих журналом „Ню Месиз", та в своїй промові взивав американців обороняти свої свободи перед небезпекою фашизму й диктатури.

ЯПОНСЬКИЙ АМБАСАДОР ПРО МІЛІТАРИСТИЧНИЙ ЗАГОВІР У ЯПОНІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Гірозі Саіто, амбасадор Японії до американського уряду, виступав на радіо з промовою про заговір крайніх мілітаристів у Японії. Саіто говорив, що це було би нещастям для Японії, якби мілітаристи захопили в ній владу. Він говорив, що панування мілітаризму булоб „ударом в душу народу" та предсказував, що цього в Японії не буде.

Він приписував мілітаристичний заговір фальшивому міркуванню молодих японців, що, мовляв, японський кабінет міністрів і японський сойм стоять під впливом великого бизнесу.

ШІКАҐО ПЕРЕХОДИТЬ НА СХІДНІЙ ЧАС.

ШІКАҐО. — Шікаґо почало з днем 1-го березня вживати знов східнього часу, як це було 34 роки тому.

Східній час є на одну годину вчасніщий від центрального часу, котрий заведено в Шікаґо в 1883-тім році на домагання залізниць.

УБИВ МАТІР.

РИВЕРҐЕД (Лонґ Айленд). — На поліційну стацію цього міста зателефонував хтось у неділю раненько: „Ходіть сюди: тут сталося щось страшне". Як начальник поліції зайшов на подану адресу, він застав Френка Рейнора, 46-літнього хазяїна дому, майже без притомности. Він завів поліцая на вищий поверх, до спальні, та показав йому труп пані Анни Рейнор, своєї матери. Вона мала розбитий череп.

Рейнор признався, що він самий убив її молотом. Він отверто признався до злочину, але не міг подати ніякого мотиву.

МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЮВИЛЕЙ.

Польські католицькі орґанізації рішили святкувати цього року 50-ліття священичої діяльности архиєпископа Болеслава Твардовського. Зясовуючи з цього приводу заслуги ювилята, „Львовскі Дзеннік Народови" підкреслює його акцію задля польонізації Сх. Галичини. Ще як парох Тернополя кс. Твардовський подбав за будову костелів у таких українських селах з деяким процентом латинщиків, що говорили по українськи, як Біда, Яцівка, Голубічок Вел. і Петриків. За його 12-літньої діяльности на становищі архиєпископа повстало у львівській дієцезії поверх 250 костелів зреконструованих або нововибудованих. Часопис зазначує притому виразно, що будова костелів і каплиць на східніх землях є справою не тільки релігійною, але й національною, бо костели і каплиці творять „релігійно-національні редути і хоронять польськість перед напором ворожих затій". Переведенням ювилейної маніфестації має занятись окремий комітет під проводом кс. біскупа Базяка.

ДВА ЛІКАРІ ПОБИЛИСЯ ЧЕРЕЗ ЖІНКУ.

До Варшави привезли лікаря із Плоцька, д-ра Ґуґона Шмідта, якого ранено трьома револьверовими кулями. Після операції д-р Шмідт помер. Був це епільоґ родинної драми у Плоцьку, де практикував також лікар д-р Карпінський, який підозрівав д-ра Шмідта, що залицяється до його жінки. Оба лікарі зустрілися в аптиці. Підчас суперечки д-р Карпінський образив д-ра Шмідта, який зневажив д-ра Карпінського. Тоді д-р Карпінський витягнув револьвер і стрілив тричі, ранячи д-ра Шмідта в хребетни стовп, легені та руку. Опісля пішов на поліцію і зложив протокол з події. Його арештовано.

НЕ МИНУЛА КАРА МУЖА.

Дворський Гнат з Чернован (Словаччина) проґуляв у Ружомберку за ніч 300 кч. Без грошей боявся вернутись до дому. Тому рано, витверезившися, пішов до жандармерії і зголосив, що його ограбили. Жандармерія пішла з Дворським зараз на місце грабунку і раз два побачила, що щось тут не в порядку. Дворський потім признався, що цілу казку про грабунок видумав лише тому, щоб дома перед жінкою оправдатися. Та трик не вдався і Дворський дома зовсім певно дістав науку за легковажність.

ДІВЧИНА ЗПЕРЕД 3,600 ЛІТ.

Данські археольоги відкопали в старинній могилі кістяк 18-літньої дівчини, що мала ще волосся, зуби й одіж. Знайдені в могилі прикраси з золота й останки одежі свідчать про те, що дівчина походила з високої суспільної касти. Одіж зроблена з вовни і прикрашена на плечах ковніром з медвежої шкіри. До плетінки в поясі був вложений гребінь артистичної роботи. Ріст дівчини вчені означили на 177 цм. Кістяк походить з бронзової доби, менше-більше з 1,700 р. перед Христом. Викопку передали до національного музею в Копенгазі.

ЗБИРАВ ГРОШІ ДЛЯ ЖИДІВСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ НА ПОХОРОН АНГЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

У Варшаві ходив по жидівських купцях якийсь осібняк із „секретарем" та збирав складки на подорож жидівської делеґації на похорон англійського короля. Представлявся як представник сіоністичної орґанізації та леґітимувався посвідкою сіоністичної орґанізації. Багато жидів давало гроші. Пізніще виявилося, що то був ошуканець, який вихіснував смерть короля на свою користь. Цікаве, що він дуже добре говорив по жидівськи, а виявилося, що зветься Михайло Качмарський.

ЗАЯЦЬ УБИВ ОРЛА.

Стрільці, що полювали цими днями в монгольських степах, були свідками такої події: Орел, що довгий час кружляв над заяцем, в одній хвилині блискавично кинувся на нього. Стрільці були переконані, що заяць впаде жертвою орла. Та сталось інакше. Заяць перевернувся на хребет і почав боронитися лапами перед грізним напасником. Нагло орел відскочив від заяця й упав на землю, а заяць утік. Коли стрільці прийшли на місце боротьби, орел уже не жив. Виявилося, що заяць пазурами розірвав великому птахові живіт, звідки висипались усі нутрощі. Преса Далекого Сходу широко пише про той випадок.

В ОБОРОНІ СЕСТРИ.

Львівський апеляційний суд розбирав справу урядовця суспільного обезпечення в Кельцях, Клявдія Копця, якого засуджено в Станиславові на 7 літ вязниці за вбивство свого шваґра, Виростка, урядовця станиславівської обезпечальні. Виростек жив погано з жінкою і мав часто конфлікти зі шваґром, який приїздив із Кельц, щоби боронити своєї мальтретованої сестри. Критичного дня Виростек після авантури зі шваґром заявив, що вернеться до жінки, якщо заплатять йому довги, яких він наробив у звязку з подорожею до Палестини в товаристві одної жидівки. Копець згодився і дав Виросткові кілька тисяч злотих, узятих безправно з обезпечальні. Колиж Виростек на другий день таки втік від жінки, Копець пішов до обезпечальні і сімома револьверовими стрілами положив його трупом. Апеляційний суд обнизив йому кару до 3 літ вязниці.

АПЕТИТ ВУЖА.

Природничий музей у Тревенкор в Індії проводить спеціяльні досліди над життям вужів і гадів. Учені устійнили, що вужі можуть швидще повзати, як люди бігати. Цікаво представляється апетит питона. Устійнено, що питон, довгий 7 метрів, упродовж року зїв 100 криликів, 4 кангури й 1 собаку.

УКРАЇНЕЦЬ ГОЛОВОЮ ОРҐАНІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ЧУЖИНЦІВ.

Головою Громади студентів чужинців при Високій Господарській Школі в Берліні вибрали на два семестри 1935-36 Миколу Шаповала, студента цієї школи. М. Шаповал став рівночасно членом виділу Верховного Проводу всіх студентів чужинців у Німеччині.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ПРОТИ ЛІКАРІВ-ЧУЖИНЦІВ.

Чехословацьке міністерство освіти приготовляє значні загострення при нострифікації заграничних лікарських дипльомів. Між іншим має вийти зарядження, на основі якого число нострифікацій лікарських дипльомів у році не може бути більше як 3 відсотки усіх промоцій у Чехословаччині на докторів медицини. Крім того чужинці при нострифікації своїх заграничних лікарських дипльомів мають зобовязання, що вони не будуть виконувати лікарської практики на терені Чехословаччини. Таким чином нострифікація чужинецьких дипльомів у Чехословаччині не малаб ніякого практичного значіння. Чужинець, який дістане чехословацьке громадянство і здобуде нострифікацію свого дипльому в Чехословаччині, могтиме виконувати свою лікарську практику в Чехословаччині щойно по 10 літах. Такі зарядження видають тому, бо в Чехословаччині працює тепер уже 1,000 лікарів-чужинців.

ЦІКАВИЙ ПРОЦЕС У КОПЕНГАЗІ.

В столиці Данії велику сензацію викликала одна судова справа. Один батько, що має сині очі, відмовився признати за свою 13-літню дочку, мотивуючи це тим, що дочка має чорні очі. На розправі він заявив, що його дружина мусіла його зрадити, бо як він так і його дружина мають сині очі й ніхто з їхньої родини не мав темних очей. На розправі мусіли кликати лікарів-знавців, які ствердили, що дійсно трапляються — хоч рідко — такі випадки, що хоч батьки мають сині очі, то їхні діти — чорні.

ҐАРНИЙ ЖАРТ...

Підчас відвідин у домі панні Дори Еліот в Покіпсі, Ню Йорк, стейтовому поліцаєві Джеймсові Маговнієві випав з торби револьвер. Дівчина схопила револьвер та, приложивши собі до лівого виска, сказала жартом: „Дивися, що я можу ним зробити!" Притому потягнула за язичок револьвера. Куля перейшла крізь ліве око й застрягла в мозку. Як прийшов лікар, вона вже була нежива.

СУДДЯ ПОГРОЖУЄ ГРИВНОЮ ЗА КОРИСТУВАННЯ ЗАКОНОМ.

Дня 10. січня переслухував начальник городського суду в Турці, м-р Тадеуш Міллер, у справі проти Евгенії Ґвоздзінської в характері свідка директора кредитової кооперативи „Сила" в Турці, Стефана Кузьмина і зажадав від нього присяги в польській мові. Колиж він заявив, що на основі мовного закону Станислава Ґрабського має право присягати і зізнавати в українській мові, відібрав вправді суддя присягу в українській мові, але опісля загрозив С. Кузьминові грошевою карою, якщо він набудуче не хотів би присягати і зізнавати по польськи. Як можна вимагати від інших урядовців пошани української мови, коли суддя на становищі начальника грозить за користування нею там, де її закон виразно дозволює?

ІТАЛІЙЦІ РОЗБИЛИ ЕТІОПСЬКУ АРМІЮ

НАДІЮТЬСЯ СКОРОГО ЗАКІНЧЕННЯ ВІЙНИ. МУСОЛІНІ ГОТОВИЙ ЗАКЛЮЧИТИ МИР.

РИМ. — Ціле місто в радости, бо надійшли з Африки вісти про величезну італійську побіду. Італійська армія розгромила армію Рас Касси, найбільшого етіопського полководця і найвпливовішої людини в цілій Етіопії. Сам Касса вратувався втечею з горсткою своїх прибічників. В битві, яка була надзвичайно завзята і крівава, згинуло яких 10,000 етіопців. З італійського боку згинуло коло 1,000 жовнірів. Таке число подають заграничні кореспонденти, бо італійські жерела пищуть про 500 убитих італійських жовнірів. Та як би не було, одно певне, що італійці осягнули побіду і мають тепер отворену дорогу на столицю, зглядно можуть тепер братися до окупації цілої Етіопії, не надіючись великого опору. Коло етіопського короля є ще королівська армія, яку можна збільшити недобитками з трьох розбитих етіопських армій. Але все те не представляє собою такої сили, яка моглаб ставити опір наступаючій італійській армії.

Італійська мораль висока.

Заграничні кореспонденти стверджують, що останні побіди в Етіопії сильно скріпили мораль італійського населення. Воно готове до нових жертв. Навіть санкції не багато тепер заважилиб.

Добра нагода до закінчення війни.

Італійський диктатор свідомий цього, що тепер булоб для Італії найвигідніще, якби так можна було закінчити війну. Він надіється, що етіопський король звернеться до нього з мировими пропозиціями. Це відповідалоб найкраще поглядам Мусолінія на етіопсько-італійський конфлікт, колиб він був полагоджений між обидвома заінтересованими сторонами без інтервенції Ліґи Націй чи інших держав.

Не надіються нових санкцій.

В Римі теж тої думки, що в Лізі Націй не прийде між державами до згоди щодо ухвали нових санкцій супроти Італії. Є певні, що Франція буде цьому противна.

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА І ПІЛСУДСЬКИЙ.

ВАРШАВА (Польща). — Польська агенція телеграфічна подає, що православна церква рішила відзначити заслуги Пілсудського для церкви і Польщі. Його імя буде вписане до церковних книг в церквах і монастирях в Польщі на те, щоб його вічно згадувати. Крім цього заряджено окремі відправи в день народин і смерти Пілсудського, себто в день 19 березня і 12 травня.

БІДА ЗО СТАХАНІВЦЯМИ.

МОСКВА (Росія). — „Комсомольская Правда" нарікає, що не можна дати собі тепер ради зо стахнівцями. Не хочуть робити, а тільки величають себе. Часопис пише, що цілий цей стахановський рух подобає на „буржуазну рекляму".

ПРОМОВА КОРОЛЯ ЕДВАРДА.

ЛОНДОН. — Новий король Едвард показав себе модерним королем і з нагоди своєї промови через радіо. Від найдавніших часів всі королі вживали у своїх промовах слова „ми", коли говорили про себе, а „мої піддані", коли говорили про нарід. Король Едвард перший не вжив слова „ми", а тільки говорив по звичайному, вживаючи слова „я". Не говорив теж про „підданих", а тільки про „ближніх". І заявив, що, ставши королем, він є таким самим чоловіком, яким був досі.

СОВЕТСЬКИЙ БЛОФ ПРО ГРАМОТНІСТЬ — У ПРАВДИВІМ СВІТЛІ.

МОСКВА. — „Правда" пише, що тільки „бюрократи і балакуни" можуть говорити такі нісенітниці як те, що в Советах зліквідовано неграмотність. Навпаки, з усіх усюдів доносять, що неграмотність доходить до застрашаючих розмірів. І так, у 36 районах самарської области нараховано 34,000 неграмотних, а в школах учаться менше ніж 15,000 дітей. Назагал у Самарщині начисляють яких 100,000 неграмотних. А там, де є школи, то нема найпримітивніших шкільних знарядів, нема книжок, зошитів, олівців і т. п.

БУДЕМО МАТИ НОВУ САЛЮ У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ. — Українське товариство життєвого обезпечення „Карпатія" хоче будувати власний дім у Львові, і то такий, що мав би велику театральну салю, якої брак так дуже відчувається. Той дім хотіли би побудувати на театральній площі, яку закуплено перед війною на будову українського театру. Та маґістрат обкроює ту площу з „будівельних оглядів", супроти чого треба буде шукати іншого місця. „Карпатія", як на злі повоєнні відносини, розвивається досить добре. В минулому році прибуло їй поверх 1,100,000 злотих обезпеченого капіталу.

ПОБИВАЮТЬ ЖИДІВ.

ЛЬВІВ.—Польські студенти знову підняли протижидівську демонстрацію і побили кількох жидів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВБИВСТВО Й ПОЛІТИКА

Політичні замахи, котрих доконала військова кліка в Японії, викликали в широкім світі багато коментарів, які замітні під багатьома оглядами.

Передовсім замітний незвичайний спокій, з яким ґазети розглядають справу цим замахів. Нема саме того розгорячкування, цеї гістерії, з якими говорить наприклад польський прокуратор або міністер про український замах на польського міністра або російський монархіст про вбивство останнього царя з роду Романових. Розглядають справу політичного вбивства спокійно, гейби справу виборів або парляментарної дебати.

Виходить це звідти, що світ поволі приходить до переконання, що замахи не є вже відорваними фактами життя, припадками в роді великої тучі або землетрусу, але правильним суспільним явищем, з яким треба числитися як з правильною подією, що буде повставати за кождим разом, як станутьcя певні причини, що їх викликують. Щоб люди дійшли до такого переконання, політичні замахи мусіли досягнути великого числа. І справді, політичні вбивства траплялися й у давнину, але доперва в модерних часах стали вони правильним явищем.

При розгляді причин, що викликують замахи, думаючі люди розділюють в окрему ґрупу убивства в краях деспотичних. Це зовсім зрозуміло, бо вбивства царів Олександра Другого або Миколи Другого або стрілянини до Леніна не можна класти в одну ґрупу з убивством американських президентів Линколна, Ґарфілда або МекКинклея. Всі замаховці на американських президентів могли побиватися за свої переконання свобідною політичною акцією. Коли вони без огляду на те взялися за замах, то цим вони доказали своє повне умове збочення, бо показали, що їм іде більше за вбивство людини, ніж за зміну політичних умовин. З замаховцями на російських царів або диктатора Леніна справа мається інакше. Там людина, що бажала зміни політичних умовин, просто не мала ніякого правного засобу боротися за зміну обставин. Такій людині не лишалося нічого іншого, як іти на нелеґальну дорогу, а відомо, що раз людина на нелеґальну дорогу ступить, вона легко може посунутися до самого краю, себто до вчинку, який право признає найгрубшим нарушенням закона.

До котрої ґрупи зачислити японські замахи, не штука рішити. В Японії є певна конституція, є парлямент, є вибори, політичні партії, передвиборча аґітація. Всякий, що хоче змінити політику краю, може йти перед нарід і аґітувати за її зміну. Отже японських замаховців треба би зачислити до тої ґрупи до якої належить Бут, убивник Линколна, або Чолґош, убивник МекКинлея, якщо судити Японців европейськими мірами.

Одначе ледви чи можна це робити з повною слушністю, бо японці, як узагалі орієнтальні народи, мають інакшу культуру, яка їм каже інакше дивитися на життя, на смерть, на уряд, на політичного провідника. Без зрозуміння цеї культури не можна судити вчинку японського замаховця.

ПО ПРОРИВІ

Сирий білянс „нормалізації".

Від первопочинів українсько-польської нормалізаційної, чи пак конструкційної політики минає вже приблизно пів року. На повну реалізацію більших політичних плянів це, очевидно, час невеликий, але вистарчальний на те, щоб зладити сирий білянс тієї політики. Тим більше, що її напрямок уже скристалізувався, а на контах багато дечого записаного, бодай у користь одної нормалізаторської сторони.

Як уже загально і так сказатиб — голосно відомо, недвозначну суть і лінію тієї політики начеркнув представник УПР, посол В. Целевич у комісійній дебаті над буджетом міністерства військових справ у дні 14. січня ц. р.

Був це справжній політичний прорив під Горлицями, якого надаремно у нас пробували (в рр. 1923—1926) такі політичні штурмовці, як д-р Володимир Охримович, проф. Степан Томашівський, д-р Володимир Бачинський і ред. Федь Федорців. Однак муру не пробили.

Тотожне становище до польської армії та її значіння для українців заняв свіжо у сенатській буджетовій комісії сенатор п. О. Луцький в дні 5. II. ц. р., скріплюючи свою декларацію додатком про рішучу й неухильну орієнтацію українців на Захід, а не на Схід.

УНДО робить підсумки.

Доказом того, що т. зв. конструкційна політика перейшла вже дійсно бодай вступну фазу, є останне засідання Центрального Комітету УНДО в дні 1. лютого ц. р., на якому члени Комітету вислухали звітів про діяльність партійного проводу і Парляментарної Репрезентації в кількох останніх місяцях. Після звітів Ц. К. ухвалив три резолюції, що з них перша апробує ту діяльність (1 член голосував проти такої апробати й 1 здержався від голосування), друга велить УПР обстоювати домагання, зясовані у декларації голови УПР, посла п. В. Мудрого, з дня 6. грудня 1935. р., а третя взиває „все українське громадянство до посилення конструкційної праці на всіх відтінках національного життя".

Перша резолюція цікава тим, що подавляюча більшість партійної верхівки одобрила безастережно нормалізаційну політику. Дезапробата тієї політики двома членами Ц. К-ту не є ще опозицією.

Друга резолюція підтримує автономістичну плятформу партії і відсвіжує домагання, обхоплене т. зв. негайною програмою. Та найцікавіша є резолюція третя, що є покликом до всього українського громадянства (а не тільки до політичних однодумців!), щоб воно підняло конструкційну працю, тобто приєдналося до нормалізаційної політики. Для польської нормалізаційної сторони має та третя резолюція хіба найбільшу питому вагу.

„Винен" і „має" нормалізаційної політики.

Третьою резолюцією бажає Ц. К. УНДО притягнути до конструкційної політики все українське громадянство, хоч, обєктивно кажучи, те громадянство не є втаємничене в ту політику і нічого не знає про висліди кількакратних переговорів з компетентними урядовими чинниками, а в сумі — не може навіть здати собі гаразд справи з реальности чи нереальности тієї політики. Тим більше, що й сам провід глядить на нормалізаційну політику покищо тільки очима віри, бож спирає її дотепер на особистому довірю до особи шефа уряду, п. премієра Зиндрам-Косцялковського.

Така незясованість ситуації вимагає бодай сирого збілянсування політики по обох сторонах.

Після заяви п. Целевича в справі армії „Ґазета Польска" найбільш мірodатний орґан польської публичної думки, признала тій заяві відповідну вагу, але з застереженням, що після неї повинні прийти з української сторони конкретні діла. Те застереження викликало в українців чимале здивування, бо виглядалоб, що тих діл не було дотепер ні сліду. А тимчасом українська нормалізаційна сторона має вже за собою цілу низку діл незвичайно знаменних і важних. Вистане пригадати важніші.

Вже на склоні останньої каденції сойму і сенату попередня УПР зробила жест незвичайної льояльности і неабиякої допомоги володіючому польському таборові при ухвалюванню нової конституції (березень 1935. р.). УПР не тільки не голосувала проти конституції, але навіть покинула пляново пленарне засідання, чим улекшила осягнення відповідного кворум. Польська опозиція приняла той маневр УПР з нетаєним гнівом і поклялася того маневру не забути.

Другим актом льояльности й допомоги з боку українських нормалізаторів було становище УНДО до парляментарних виборів. При спротиві всіх польських опозиційних груп (і деяких українських) УНДО рішається взяти участь у тих виборах, чим сильно шахує антивиборчі настрої і навіть бойкот. Колиб ще й УНДО було збойкотувало вибори, то виборчий акт пройшов би був серед найглибшої моральної депресії санаційного табору, а виборчий вислід був би для того табору просто катастрофальний.

Слід додати, що виборчого компромісу додержала українська сторона зі справжньою „східньо-тирольською" вірністю, при грубих недотягненнях з боку польських виборців.

Слідує голосна заява представника УНДО, посла д-ра Л. Макарушки, на Конґресі Національних меншин у Женеві літом 1935. р. Представник УНДО ствердив у ній, що українці в Польщі вступили на шлях нормалізаційної політики і полагоджують свої конфлікти з поляками вдома, і то мирним способом. Европейська преса відмітила цю заяву як великий успіх польської внутрішньої і закордонної політики. Але рівночасно послідувала констернація у деяких членів конґресу та в українських приятелів на заході Европи.

З черги йдуть заяви голови УПР на пленумі сойму в дні 6. грудня 1935. р. і заява пос. Целевича в справі армії в дні 14. I. 1935 р.

Дуже характеристичну деклярацію в справі міжнародного договору про охорону національних менших зложив у сенатській буджетовій комісії в дні 29. I. ц. р. сенатор п. О. Луцький в дебаті над буджетом міністерства закордонних справ. Навязуючи до голосної торічної деклярації міністра Бека на Раді Союзу Націй у Женеві, якою мін. Бек проголосив той договір як необовязуючий для польської держави (при спротиві представників Анґлії, Франції та Італії), сказав сенатор Луцький, що теперішня нормалізаційна політика (започаткована сен. Луцьким і продовжувана пос. В. Мудрим) влекшить мін. Бекові вихід із дразливої (під міжнародним оглядом) ситуації.

Не потрібно й доказувати, що заява сен. Луцького це велика поміч польській закордонній політиці.

Останньою ланкою в низці діл української сторони є згадана вже заява сен. О. Луцького про польську армію і про орієнтацію українців на Захід, виголошена у сенатській буджетовій комісії в дні 5. лютого 1936. р.

Ось низка діл, якої не могла добачити півофіційна „Газета Польська".

Друга сторона користується кредитом.

Друга нормалізаційна сторона не проявила ще майже ніякої діяльности. Вона покищо в якомусь ожиданні. Занявши вичікуюче становище, вона тільки приймає до відома діла українського партнера. Одиноким позитивним ділом тієї сторони є хіба призвання українцям кількох мандатів послів і сенаторів у виборчому компромісі. До того можна ще додати кілька признань за деклярації в справі армії, висказаних польською стороною в комісіях сойму і сенату і кілька притакнень у низці польських часописів. Натомісць не впала в справі українських оферт ніяка офіційна заява, зокрема в справі признання краєвої автономії, ані не послідували ще ніякі т. зв. концесії в справах політичних, господарських і культурних.

Так отже одна сторона платить свої компромісові зобовязання високовартісною валютою, а друга покищо користується отвертим кредитом. — („Новий Час").

М. Т.

ПОЛЬСЬКИЙ СОЦІЯЛІСТ ПРО УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ

У великій салі Торговельно-Промислової Палати у Львові говорив відомий діяч ППС (польської партії соціялістичної) Леон Васілевський, колишній польський міністер закордонних справ, на тему: „Національна справа — актуальною політичною проблемою". Васілевський займається віддавна національним питанням, а зокрема українським. Перед війною вийшли про це оці його твори: московською мовою „Современная Галиція" в Ст. Петербурзі 1900 р. і польською мовою „Україна і справа українська" у Кракові.

З його доповіді у Львові виймаємо покищо тільки його виводи про українську справу. Він сягнув аж у давню давнину, коли галицько-волинські й частина земель київської княжої держави прилучено до Польщі. Тоді, мовляв, вищі українські суспільні верстви попереходили до польського табору. Цей процес тривав аж до часів відродження українців у Галичині, коли процес польонізації української інтеліґенції, що ще осталася українською, припинився у XIX. століттю.

Вже Головна Рада Руська, що зібралася 2. травня 1848 р. з круглo 300 духовних і світських освічених українців у консисторській салі св. Юра у Львові, домагалася поділу Галичини на східню й західню. Це домагання сталося політичним гаслом українців аж до розвалу Австрії. Тому, що тоді українці мали селян та інтеліґенцію, вони вимагали й домагалися народніх і середніх шкіл з українською викладовою мовою й кінець-кінцем й університету та рівних прав для своєї мови по всіх урядах. Ще дітклившi були їх вимоги ліквідації земельної великої посілости в користь селян.

Через те національна боротьба поглибилась, бо крім культурних виринали й суспільні домагання. Одначе польське громадянство було багатше, тому швидше зорґанізувалось. Боротьба між обома народами йшла безупинно аж до загибелі Австрії. Закид, що українців винайшов ґр. Стадіон це звичайна байка. Після розпаду Австрії українці проголосили незалежність, опісля й соборність із Великою Україною. Але вони боротьбу програли й нарешті на основі рішення ради амбасадорів 1923 р. опинились у Польщі.

Докладчик розглядав опісля положення українців у Поліссю, Холмщині і Підляшші, Волині й Галичині.

Населення Полісся, мовляв, говорить безумовно українською мовою. Але воно не має національної свідомости й, що важніше, своєї інтеліґенції. Понадто під упливом насильного навертання унітів на православє за царату триста тисяч унітів попереходили на римо-католицький обряд і пропали для української нації. До того підчас утечі російських військ у часі минулої війни майже всі православні повиселювалися волею й неволею до Росії. З них вернувся тільки малий відсоток українського населення, хоч перед війною воно творило 90 відсотків.

Краще, казав доповідач, виглядає українська справа на Волині, бо там є ще суцільне етнічно українське населення, хоч і з досить слабою національною свідомістю, як він думає. На Волині нема сьогодні ні одної української державної школи. Перші українські школи позакладали українці з австрійського війська.

Найбільша національна свідомість і найбільша політична виробленість у галицьких українців. Докладач згадав, що в Галичині було перед війною понад три тисячі українських народніх шкіл, українські середні школи й дванацять катедр у львівськім університеті. Українська мова здобула перед війною майже рівноправність у суді й публичному життю. Перед самим вибухом світової війни дійшло до компромісу між поляками й українцями. На основі нового виборчого закону до краєвого сойму мало ввійти значне число українських послів, а затим мали українці здобути великі права та вплив у Галичині.

Та світова війна припинила цей розвиток українців. Прийшла боротьба за незалежність, рішення ради амбасадорів, розчарування до західньо-европейських держав і пригноблення. Тоді зростали надії на советську Україну. Але й тут розчарувались українці. Політичні процеси, розстріли української інтеліґенції, масовий голод у 1933/34 р. й це все довело до звороту в політиці УНДО.

Доповідач сказав, що теперішні заходи до наладнання польсько-українських взаємин требаб щиро привитати. Українці, мовляв, мають багато що відзискувати, бо втратили дотепер чотири пятині всіх своїх попередніх здобутків, за Австрії. Шкільництво майже все зутраквізоване, молодь відсунена від життя, заповняє вязниці. Українці скористають у внутрішній розбудові своєї нації.

Польська, мовляв, суспільність скористає з наладнання польсько-українських взаємин з огляду на міжнародній характер української проблеми. На думку Л. Васілевського, польсько-українські взаємини можна розвязати вже тепер. Зразком такої чесної розвязки національного питання може бути Швайцарія та взаємини між Швецією й Норвеґією.

Та покищо не видно ніяких корисних для українців наслідків з вихвалюваного Васілевським недавного компромісу в Польщі — („Час").

Проповідь.

Один священик говорить проповідь:

— Як дивлюся на вас, парохіяни, в неділю, коли ви всі приходите тут вистроєні у краватках і мештах, а жінки в дорогих панчішках, то питаю сам себе: „Де є тоті бідні в моїй парохії?" Але коли обчисляю гроші, які ви скидуєте на тацу, то знову питаю себе: „А де є тоті багачі в моїй парохії?"

На вулиці.

Чотирнацятьлітній хлопець курить на вулиці. Якась пані поклепала його по плечах і каже:

— Що сказав би твій батько, якби побачив, що ти куриш?

— А що сказав би ваш чоловік, якби побачив, що ви зачіпаєте незнайомих мужчин? — відрізав хлопець.

УЛАС САМЧУК

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина перша.

14

Цивільне населення також працювало для війни. Дівчата підлітки, діти, молодиці — все, що моло орудувати лопатою, рискалем, келепом, від світанку до смеркання було при роботі. Ходив до праці й я, ходила також Марійка.

Доглядали над нами вояки саперних відділів. Праця тяжка. Военні працювали менше ніж ми, бо над ними не такий догляд. За Марійку Павло, здається, забув. Перебуваючи в Ясіню, ходив вечорами з товаришами до коршми, випивав, співав, залицявся до молодиць і дівчат. Він знав, що Марійка сама, але зовсім не квапився зійтися з нею. Спав у касарнях коло двірця, але часто діставав відпустку й лишався дома, або ходив до дівчат.

11.

Холодній осінній ранок. Над горами піднімаються тумани, ліси окутані сірою непрозорою габою. Вітер розгойдує смереками, шумить, гуде й пре в напрямку сходу.

Плаєм, що веде на Бубнє до границі, з рискалями на плечах піднімається юрба робітників. Брудні, обідрані в розкислих, які ледь тримаються на ногах, посталах. Переважно молоденькі дівата й молодиці. Вони несуть у своїх тайстрах по кусневі мелайного хліба, а деяка має до того шматок солонини чи сира.

Йдуть понуро, мовчки. Кожне думе невеселу думу. Хлеще дощ, всякає через сукняний петек до сорочки, до живого й холодить, льоденить тіло.

— А ти, Марійко, знаєш, що Павло є в Ясіню? — Це питає її Ярина. Остання вже не служить у попа. Нехай йому біс. Не хоче дальше в нього бути. Краще вже ходити „до дикунків".

Марійка мовчить. Чорні її очиці глибоко сховалися під чоло. Опалі щічки зраджують поволі свіжість і молодість. Повипинані вилиці, на котрих не змито бруд, мокрі від дощу й подібні на бараболини. — Умру. — Каже вона по часі. — Боже, Боже! Як то мало того щастя на життю.

— Хм! додає Яринка й мовчить.

Мовчить і Марійка. Нічого казати. Хотілосяб, та дарма. Краще помовчати.

— Ууу, яка студінь, — вирвалося в дівчини й вона ховає пограбілі кулаки в поли мокрого петека.

Ступ за ступом піднімаються вгору, вітер ще різкіщий, де туман зовсім густий. Тут не ростуть навіть дерева. Світ Божий сховався й не видно його, дарма, що так високо.

Починають працю. Земля камяна й не легко піддається рискалям. Довбають поволі камінь, роблять ямки, вояки закладають динаміт. Гуууx! Стовп диму, камінь летить у туман. Опорують з виритих ям груз, хлопці плетуть плотики й обставляють ними стіни.

По обіді ватага робітників переводиться на друге місце під Говерлю на Кознеску. Є це не близько. Пішли. Зійшли вниз, пройшли попри залізницю, міст, хату лісничого.

Минули лісничівню. Йшли далі на гору по Сухому. Тут ліс. Чорний, густий, смереки— свічі високі. Навіть тепліще тут. Вітер гасає собі по верхах, але внизу тихо.

Поволі піднялися до загати. Тут працюють вояки. Саме відпочинок, закурюють. Робітники й собі зупинилися. Проводирі сапери пішли до вояків, а решта, хто де міг, поприклякав до землі хоч трошки відпочати.

Гарно тут. Рівненька поверхня гаті морщиться під легким подувом вітру. Кілька буків ронять свої золотаві листочки й вони тріпотливо стеляться по зеленаво-блакитній воді. Глибока тиша, тільки де-не-де в лісі поцюкують сокири та шумить потік Сухий... Вище в горі полонина Заноґа, а далі Говерля, але їх тепер за туманом не видно...

— Марі... Марі! Ади тамка-о Павло! Видиш? — кинулася Яринка до Марійки й схопила її за руку.

— Та де? — несміло питає, хоч сама бачить його.

— Та онде-о! — Ади, той високий у „мантлі"!... Павле, Павле! — голосно загукала Яринка. Вона ожила, голос зазгучав, очі заграли. Марійчине серце забилося гостро й нагально.

Павло оглянувся, побачив жінок і знов обернувся. Він курив свою люльку й спокійно розмовляв з якимсь вояком.

— Боже мій! Марійко! Та він нас ані не впізнав! — злякано шепче Яринка. Але Марійка мовчить. Вона не знає, впізнав чи ні, та серце її чує щось інше. Відвернулася й очі залилися сльозами.

Павло постояв ще хвилину, повернувся знов і йде. Твердими, знаними Марійці кроками, сміливо підходить. Одягний у сірий військовий одяг, нений у сірий військовий одяг, який щільно приставав до його дужого тіла.

— Виж куди, сороки? — байдуже, не випускаючи з рота люльки, питає. Дикунки драпати? — і усміхнувся.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ПОВНІШЕ.

Свого часу московські кореспонденти доносили до американських газет про цікаву перепалку між Миколою Бухаріном, редактором московської газети „Ізвестія", і редакцією другої московської газети, „Правда", за вдачу московського народу.

Бухарін написав, що московський народ має в собі багато признак обломовщини. Це слово походить від імени Обломова, героя повісти московського письменника Гончарова. Цього Обломова змалював автор як людину гарних намірів, і поривів, але нездібну до їх виконування. Він лінивий мрійник та поприсню свою добру волю — ледащо.

Цю постать багато московських критиків і громадських діячів узяли за портрет душі й характеру (вдачі) москалів, головно московської інтелігенції.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДКЛИКУ.

Проти вискаэу Бухаріна, що москалі подібні до Обломова, виступила московська „Правда" з гострою статтею. Писали московські кореспонденти, що „Правда" домагається рішучо від Бухаріна відкликання цеї образи московського народу, бо, мовляв, московський народ доказав підчас революції, що він не ледащий мрійник, але здібний на акцію й геройські пориви.

Що революція показала, до чого здібний московський народ, це правда. Про це писалося широко в світі, ба навіть у Росії. Московський письменник Пєшков, що пише під прибраним іменем як Максим Горкий, наприклад, написав, що московський народ підчас революції доказав передовсім велику здібність до безмежної жорстокости.

Чи здібний він на геройство, це вже інше питання. Це залежить, чи можна жорстоку людину, що насолоджується чужими муками, вважати за героя.

ДОПОВНЕННЯ.

Ці донесення про писання московської „Правди" в дечому доповнює донесення відомої англійської газети „Манчестер Ґардієн".

„Манчестер Ґардієн" додає, що „Правда", збираючися збивати Бухарінів вискаэ про обломовську вдачу москалів, пригадує Бухарінові, що цього роду говорення заносить українським націоналізмом.

Цим „Правда" підсуває москалям, що українці й інші „меншости" совєтського союзу дивляться на москалів як на людей обломовської вдачі.

Значиться, на один бік „Правда" картає Бухаріна за потурання українському націоналізмові, а з другого боку нацьковує москалів на українців і інших „инородців" за їх принижливу думку про москалів.

Така рівність панує в совєтській Росії. Добре, що хоч пригадують українцям, як на них дивляться в Росії москалі.

ВСІХ ОДНАКОВО.

„Манчестер Ґардієн" приносить в один день три великі дописи проти терору.

Один допис звертається проти терору в совєтськім союзі. Автори цього допису таврують Сталіна за жорстокі переслідування людей, яких одиноким гріхом є те, що вони в дечому не годяться зі Сталіном. Автори підчеркують, що жертвою Сталінової жорстокости часто падуть люди, дуже близькі поглядам до Сталіна, ба навіть люди, що колись разом з ним боролися за повалення царату.

У другім дописі один мадяр, видно комуніст, що втік до Москви, протестує проти несправедливих судів проти комуністів на Угорщині. Оба листи себе взаїмно добре доповняють: бачимо з них, що комуністи допускаються супроти своїх ворогів таких самих жорстокостей, проти яких вони в інших людей протестують.

Образок доповнений ще дописом групи італійських імігрантів з Ню Йорку, які протестують проти фашистівського режиму в Італії. Допис каже, що балачка Мусолінія, буцімто він спас Італію від комунізму, це чистий обман. Якби в Італії впав фашистівський режим, то там теж не повстав би комунізм, бо там нема великої суспільної кляси, що могла би станути за комунізм.

Ці три дописи „Манчестер Ґардієн" супроводжає відповідною статтею, під наголовком „Терор в Европі".

З таких фактів видно, чому ця газета добула собі таке загальне поважання в цілім світі; з таких фактів видно, що „Ґардієн" шанує глибоко свої принципи та міряє усіх одною й тою самою мірою: Сталіна и Мусолінія, Гітлера чи Підсудського, Горту чи Старемберга.

НЕ ВЕДЕТЬСЯ.

Московські большевики розхвалюються будовою Біломорського каналу, котрим вони сполучили Балтійське море з Білим.

Розхвалюються цим каналом так, що навіть заставили свого найбільшого письменника, Максима Горкого, написати про цей канал книжку. Властне тепер цю книжку перекладено англійською мовою й появилася вона під наголовком „BELOMOR".

Американські газети містять про цю книжку тепер критики. Замітно, що консервативні критики пишуть про стиль книжки, про досяг большевицького уряду й таке інше. Тимчасом радикальний тижневик „Нейшен" додає до своєї критики увагу, що книжка все ще не відповідає на одно питання: чому саме американський читач, котрий осуджує будування доріг при помочі вязнів у Джорджії, мав би подивляти способи, якими збудовано Беломор?

ЧИМИ СЛІДАМИ?

Як відомо, Біломорський канал збудували вязні, засла ні туди большевицьким урядом. Збудовано отже канал таким самим способом, яким колись московський цар Петро Перший будував свою столицю Санкт Петербурґ і невільничий канал українськими козаками.

Отже українці можуть спитатися себе ще раз: чому їм подивляти будову Біломорського каналу, коли вони відай не подивляють будови Санкт Петербурґа?

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Похорон Покійного Кирила Дацкова, члена Бр. св. Юрія, відділ 239 У. Н. С. відбудеться в середу, дня 4. березня, в годині 10. рано, з похоронного заведення п. Насевича при Бравн і Фреклін вул. у Філядельфії.

Усіх знайомих і членів Бр. св. Юрія просимо взяти участь в панахиді по Покійнім, яка відбудеться у вівторок, дня 3. березня, в год. 8. ввечір.

Уряд Бр. св. Юрія, 239 від. У. Н. С.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ТОРОНТО, ОНТ.

Протестаційне Віче.

Дня 16. лютого відбулося в Торонто протестаційне віче, на якім ухвалено довгий ряд резолюцій, в яких представлено положення на українських землях під Польщею, запротестовано проти угодових заяв українських послів в варшавськім соймі та висловлено подяку всій тій революційній молоді, що готовиться до революційного зриву та піддержує революційну боротьбу за визволення України.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Виберіть делеґатів до Центрального Комітету.

На четвер, 19-го березня, призначені річні збори делеґатів Центрального Комітету Українських Національних Товариств. Тими зборами покінчимо адміністраційний рік. Буде складений звіт з праці за минулий рік, намічена праця на набудуче і буде вибір нового Центрального Комітету на наступний рік.

Пригадуємо, що кожне товариство, братство, сестрицтво, установа та загалом народня організація висилає таке число делеґатів: по двох від перших 50 членів, а по одному від дальшої пятьдесятки. Як товариство не має 50 членів, то висилає теж двох.

Іде про заінтересування українського громадянства в Ню Йорку працею Центрального Комітету. Коли товариства це розуміють, хай припильнують вибору спосібних до народньої праці та охочих делеґатів. Від якости делеґатів залежатиме теж і якість будучого Центрального Комітету.

Скільксть українських громадян у Ню Йорку велика. Щоб їх спонукати до спільної загальної роботи, на це треба не лише доброї волі, але й таланту та співпраці самих товариств. Це хай зрозуміють ті, що тепер стоять у проводі товариств. Тому хай ті уряди припильнують вибору делеґатів, а також і їх появи в четвер, 19. березня, на зібранні в Народнім Домі в годині 8-мій ввечір. Окремих повідомлень до товариств не висилаємо, а оцеей зазив хай служить за пригадку і вказівку.

Михайло Радик, голова,
д-р Семен Демидчук, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Взиваємо користати з нагоди.

В "Humboldt Park Refectory Building" кожного вівтірка вечором (від 7.30 до 9 год.) вчать даром українських народніх танків. Інструктором є п. М. Даркович.

Адміністрація певна, що українська молодь скористає з цеї нагоди.

КЛІВЛЕНД, О.

Свято Злуки.

В неділю, дня 26. січня, укр. прав. громада влаштувала при співучасти Чорноморської Січи свято Злуки Українських Земель.

При кінці Служби Божої о. М. Запаринюк пригадав вірним про їх національний обовязок, переносячи їх гадками в рідні сторони та вказуючи на ті могили, в яких спочивають Січові Стрільці, котрі положили свої голови за волю свого народу. При тім просив всіх прибути на концерт.

Концерт зачався в годині 5 вечором в церковній галі, яка була заповнена громадянами. Вступне слово виголосив о. М. Запаринюк. Зворушаючими словами представив зібраним значіння святкування 22-го січня 1919 року. При піднесенню куртини стояли на сцені Січовики в однострoях із своєю старшиною. На звук сурми всі стали на „Позір", а о. Запаринюк відчитав Четвертий Універсал, котрий був виданий Центральною Радою 1918 року і з додатком акту Злуки з 1919 р. Потім мужеський хор під проводом дяковчителя Д. Зазворського відспівав кілька січових пісень, котрі випали дуже добре. Шкільні діти також ивязалися з декламацій і співу дуже добре, за що треба подякувати теж і учителеві Зазворському за його щиру працю. Бо хоч діти тут роджені і виховані в американськім дусі, то знають свою рідну мову і люблять свою пісню.

Головний реферат виголосив о. В. Дяків з Йонґставн, О. Як бувший старшина Української Армії зясував бої, які провадились підчас визвольної боротьби, як теж геройства Січових Стрільців. Представив ту велику радість, яку відчув був наш нарід, коли залунала та слава, що вже воскресла Україна і злучилась в одну неподільну і незоривну державу. При кінці бесідник згадав за інвалідів, що терплять голод і холод і що здані на ласку. Просив, щоб присутні в нинішний день не забули за них.

В програмі виступала далі дитяча орхестра, також під проводом п. Зазворського, яка вивязалась добре, а зібрані нагородили її оплесками. Громадянин Яків Волянський відспівав кілька баритонових соль. Його голос вже нераз захоплював на таких святах публику, котра його нагороджує численними оплесками.

Кінцеве слово виголосив о. Іван Петриканин з Лорейн, О., також один з українських старшин, що боровся за волю України. Говорив про те, що треба нам робити, щоб пролита кров не пішла надармо. Бесідник взивав не замикатись у своїх загумінках, а студіювати історії інших народів і приноровлюватись до метод, якими інші народи ішли підчас своїх змагань. А також взивав братись за реальні діла, за промисл і т. п.

При кінці виставлено живий образ України, а мішаний хор, припавши на коліна, відспівав „Боже Великий, Єдиний" і „Ще не вмерла Україна".

Гріхом булоб не згадати, що надпрограмово відспівала соло панна Анна Климковька. Про співачку скажу, що то її співі оплескам не було кінця і публика не хотіла пускати її зі сцени. Панну Климковську наша громада не може забути від того часу, коли її бачила в ролі Одарки в „Запорожцю за Дунаєм".

Зі свята був великий моральний хосен. Всі були дуже вдоволені і щире спасибі тим, що це свято так гарно приготовили і так вміло його віддали.

М. Шміґельський.

Незавидна доля совєтських журналістів, які хоч не хоч мусять завжди робити з білого чорне, а з чорного біле.

— Скажіть, товаришу, — каже один журналіст до другого — чи ви переживали коли муки творчости?

— Ох! Двічі побили мене товариші селяни за статті про їхнє одушевлення з приводу колективізації.

Такі часи.

Одна бабуся зітхає:

— Перше молоді заручувалися на рік, а потім женилися. Тепер ходять заручені шість літ, а женяться на шість місяців...

Як той час минає.

— А, Мошку! Давно ми не бачилися!...

— Таки давно! З процентами буде вже 125 злотих...

РІЧНЕ ЗІБРАННЯ ЧЛЕНІВ

УКРАЇНСЬКОЇ РОЗБУДОВЧОЇ СПІЛКИ (УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ)

UKRAINIAN DEVELOPMENT CORPORATION

217-219 Іст 6-та вулиця, Ню Йорк, Н. Й.

відбудеться

В СЕРЕДУ, ДНЯ 4-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH 4, 1936)

в годині 8-мій ввечір.

Денний порядок: 1. Звіт уряду. 2. Звіт Контрольної Комісії. 3. Вибір нової дирекції на наступний рік. 4. Вибір виборчих інспекторів на наступний рік. 5. Внески.

Хто з членів (уділовців) хоче вислати заступника, має дати йому повновласть підписану при нотарі. Інакше має явитися сам особисто. 41,51

В. Лазута, голова; д-р С. Демидчук, секретар.

ПЕРЕСТОРОГА ДЛЯ ХВОРИХ НА ЦУКРИЦЮ

(Подає д-р Джан Л. Райс, комісар здоровля міста Ню Йорку).

Велика шкода, що багато недужих на цукрицю дальше падають жертвами обманців та продавців патентованих ліків, котрі голосять, що ті ліки мають якусь спеціяльну медичну силу, а хто їх уживає, той не потребує зважати на приписи харчування, ані вживати ліку інсулін.

Фактично бувають випадки легкого занедужання на цукрицю, особливо у старших людей, в котрих недугу можна контролювати без уживання інсуліну, а звичайно через правильну дієту. Однак у багатьох випадках лікарі приміняють уживання інсуліну, тому, що в той час хворі не мусять зважати на дієту та не моритися голодом.

Деякі мінеральні води широко розголошують як помічні для лікування цукриці, а фактично вони не мають особливої вартости. Ростинний чай теж продають як лікувальний середник на цукрицю, але він теж не має вартости. Несовісні обманці радять хворим покинути вживання інсуліну та заживати їх пастильки, котрі буцімто мають заступити інсулін. Існують такі звані інституції, котрі доряджують лікування почтою; деколи висилають до виповнення квестіонар, а іншим разом пропонують зробити аналізу урини (сечі). У слід за тим фірма висилає пачку ліків для вживання устами. Пакунок висилають на зложення належитости почтареві при доручення.

Не вистарчає слів для сильного виразу остороги проти всякого такого лікування. Не приймайте оголошуваних середників, про які вище згадано. Віддайте себе на курацію та під нагляд тільки лікареві. Коли пристосуєтеся до його вказівок, скоро почуєте поправу свого здоровля, не зважаючи на цукрову недугу. Швидко навчитеся добирати собі харч згідно з лікарськими приписами, а також, як уживати інсуліну для осягнення успіху.

Стережіться обманних оголошень та патентових тайних ліків!

ФЛІС.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ЗМІНУ КАЛЕНДАРЯ.

Вичитав я в „Свободі", що в одній громаді святкували місцеві українці Різдво за новим календарем, та що там стільки і стільки українок (сестриць) і українців були за зміну календаря і на підставі цього заведено зміну.

Не думаю, що треба забирати в „Свободі" місце на такі справи, які повинні вирішуватись іншим способом. Тільки зазначу, що ми в Америці становимо одну велику українську родину, одну велику українську громаду, в якій мусить бути захований порядок. Як би не дивитись на справу зміни календаря, одно повинно бути зрозумілим для кожної громади, а саме те, що тут не можна вирішувати одній чи двом громадам з такою реформою. Чи сяк чи так, але рішення має обовязувати всіх. Поки не запало рішення, яке повинно нас усіх обовязувати, не повинна ніяка громада вносити хаос у наше церковне чи народне життя, розпоряджуючись у такій дражливій справі на власну руку.

Гнат Климишин,
Палмертон, Па.

ВИСТАВА ОБРАЗІВ.

Як було проголошене в „Свободі", наші артисти вистатовують у Ню Йорку виставу образів під ч. 747 Бродвей. Це перша того роду вистава і свідомі українці повинні цю виставу відвідати та образи закупити, щоб наші бідні артисти мали бодай за що купити полотна, щіток і красок, потрібних до дальшої праці. Дайте заохоту нашим артистам, щоби більше могли працювати для слави України!

Не жалуйте кілька долярів! Не бійтесь, не збідніете.

Малярство — це мірило культури народу. Чим більше нарід має славних мистців, тим більша його культура в очах світа. Ми, українці, мало маємо мистців світової слави. Важко розвинутись у нас мистецтву, бо наші артисти не можуть майже вижити між нашим народом. Ми звикли мистцям шкодити, а не помагати. Подивіться, скільки є образів по домах українців. Майже жадних!

Чи можуть наші мистці щось гарне творити, як нема для кого, а головне: за що? В наших людей мусять бути гроші на всілячину, але видати так пятку, чи десятку на образ, то — це люксус! На все є гроші: на золоті оздоби, на автомобілі, радія, а на образ нема. Не дивуюсь менше свідомим, але що казати про нашу патріотичну інтеліґенцію! Ну — та мене вимову, — каже, що її на Рубенса чи — Рафаеля — не стати, бо задорогі, а в „партачів" не хочуть купувати.

Як не будемо підтримувати в нас мистецтва то й не буде в нас ніколи, Рубенсів ні Рафаелів. А як би ми підпирали, то хто знає, чи і в нас не було б свої Рафаелі, бо нарід наш спосібний.

Приятель малярства.

Пімста.

В однім щоденнику написали на підставі хибних інформацій про смерть одного діяча. Нещастя хотіло, що той діяч був передплатником і ось редакція в кілька днів дістає такого листа:

— „У Вашім часописі я вичитав про свою смерть. Тому, що вважаю Ваш часопис за письмо, яке подає докладні інформації, прошу, зчеркнути мене з листи передплатників, бо часопис для небіщиків непотрібний".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

АРНОЛД, ПА.

З забави на боротьбу.

На поклик пані Ю. Красінської зійшлися дня 16. лютого б. р. щирі українські родини до У. Н. Дому, щоб зробити милу несподіванку гром. Луці Осипюкові, щирому і свідомому українцеві, родом з Великої України. Як всі посідали, ювилят одержав пакунок, ввесь напакований паперами, а між паперами був гарний подарунок. Розвиваючи ґазету за ґазетою, ювилят попав на „Свободу", тай над нею зупинився, бо друга сторона була повна з відомостями про варшавський процес. Ювилят зложив число й каже, що годі його пропустити, щоб не призадуматися над тою нашою молоддю, що її судили в Варшаві. Товстмайстер гром. Д. Любинецький зложив ювилятові щирі побажання та покликував десятки бесідників до слова. Терпіння нашого народу на рідних землях представив гром. Зілінський, а гром. Земледух, бувший член У. Г. Армії, зясував боротьбу українського народу під Польщею, а далі й під червоним катом. Збірку перевів гром. П. Лобур. Ювилят зложив $1, а дрібними зложено $5. Разом вислано до Обєднання $6 з призначенням на визвольну боротьбу.

Гість.

—o—

СС. ШИКАҐО, ІЛЛ.

На визвольну боротьбу.

Дня 8. лютого справляли громадяни Андрій і Ксеня Фоца 25-літній ювилей подружного життя. При вечері забрав слово о. Онуфрій Ковальський і зложивши желання Ювилятам згадав за збірку на добрі цілі. Жертвували по $1: о. д-р О. Ковальський, І. Клапечек, пані Кошіль, М. Урбан, пані Зеліско, Д. Ґіжовський, Н. Гуміняк, І. Когут, пані Е. Олешко, О. Олешко, а дрібними $7.65. Разом зібрано $17.65. З того дано на малювання церкви $9.15, а $8.50 вислано через Обєднання на бойову акцію.

М. Маґдзяк.

—o—

КЛІВЛЕНД, О.

На визвольну боротьбу.

З нагоди 25-літнього щасливого подружжя громадян Тимка й Параскевії Добущ відбулася 8. лютого б. р., забава. У часі забави гром. Д. Країло, як староста, забрав слово та піддав думку, щоб з приводу цього ювилею зібрати відповідну жертву на народні цілі. Опісля покликав до слова гром. А. Барбера, а цей в теплих та щирих словах розказав про ту боротьбу, яку тепер наш нарід мусить зводити зі своїми ворогами там на рідних землях. Зокрема згадав про тих 12 молодих хлопців і дівчат, яких Ляхи засудили у Варшаві на довголітню тюрму. Приявні гості вислухали з увагою бесідника та на його зазив зложили $15 на визвольну боротьбу. Жертвували: Д. Країло, А. Барбер, Параскевія Пачковська й М. Петрівський по $1; Тимко й Параскевія Добуш, Д. Бучуляк, Кат. Кафер, Теодозія Країло по 50 ц., а дрібними датками прийшло $8.27. До повної суми доложив ще Д. Країло 73 центи, отже разом вислано через Обєднання $15 на призначену ціль.

Дмитро Країло.

—o—

З КОЛЯДИ НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ.

Пасейк, Н. Дж. Відділ ОДВУ ч. 18. Колядували: Л. Фенканин, О. Березівський, І. Романчук, Н. Горик, М. Філь. Жертвували по $2: о. С. Мусійчук, Михайло Кудла, Андрій Ткач; по $1: Михайло Філь, Л. Фенканин, О. Березівський, І. Романчук, І. Славич, І. Ладичка, Г. Яськів, М. Кость, Н. Гладкий, М. Швець, О. Боднарчук, Д. Мулик, Ф. Гулька, о. П. Середа, А. Федорчак, М. Ілляш, А. Щербак, М. Сарахман, Н. Данилець, А. Дерій, І. Лодин, Анна Тудор, І. Шайко, А. Лучийко, С. Хомяк, Ю. Нестор, Т. Скоробогатий, Б. Гірчиця, Т. Ільків, І. Роздзябек, М. Табачук, Н. Качур, М. Хома, М. Шевчук, А. Крушельник, І. Наконечний, М. Мороз, Т. Просевич, Г. Волер, Л. Татушко, М. Петрунчак, С. Швець, В. Цюпак, В. Сметана, Копошевський, І. Долинський, Лобурс Мюзік Стор у Нюарку; по 50 ц.: А. Мулик, А. Ференц, М. Лелет, Л. Сисин, З. Непек, О. Гаврилак, Г. Биковський, Н. Ропак, М. Тимочко, Марія Бурак, І. Боднар, І. Тибен, Г. Яциняк, М. Перевізник, С. Куцах, Ксеня Парубій, О. Мацупа, М. Іваськів, Б. Комар, П. Яськів, І. Гришко, Т. Капошевський, В. Петрина, П. Андрушишин, Г. Віхоть, П. Харко, Н. Станьчак; по 35 ц.: І. Броновський; по 25 ц.: Й. Сагайдак, Н. Н., Й. Голютяк, Л. Кіча, В. Молодович. Разом заколядовано $68.90.

Арнолд, Па. Відділ ОДВУ ч. 45. Колядував Петро Лобур, б. старший стрілець УГА. Жертвували по $1: І. Сакаль, П. Лобур, І. Федан, О. Лисий; по 50 ц.: А. Лобур, В. Яворський, І. Климчук, О. Іванчишин, І. П. Федан, І. Різник, Г. Бомшинович, М. Землидут, І. Лобур, В. Кузьмиха, В. Чобків, І. Сорока, П. Зілінський, М. Мізюк. Разом заколядовано $11.00.

Гемтремк, Міш. Відділ МУН ч. 4. Жертвували по $2: М. Заблоцький, Б. Яремчук, Д. Бойтишин, А. Голида; по $1: Д. Васько, І. Крупка, М. Чорний, К. Кардаш, У. Кіпцул, М. Кривицький, Кульчицька, І. Гащин, Шарак, Данилишин, Морозовський, П. Сеньків, Щеремета, М. Бабій, В. Бодар, В. Когут, Клиш, С. Савка, Кулинич, Д. Безпалко, М. Прихідко, П. Когут, І. Тригук, А. Старик, І. Солодкий, С. Педлий, В. Хлопан, Н. Машталяр, А. Холевка; по 75 ц.: Чемний; по 50 ц.: Старжинський, Ковбаса, П. Прихідко, Добуш, П. Красіцький, В. Кмицик; по 25 ц.: Гевка, Ковальчук. Разом заколядовано $41.25.

Ню Йорк. Червоний Хрест ч. 30. Колядували пані А. Гладун, Близнак і Бучко. Жертвували по $2: І. Кузик, пп. Ґула й Гузар, А. Ґелетій, Б. Чарнецький; по $1: Марія Скубова, Анна Сивець, Н. Воробець, Я. Корнат, І. Галичин, Т. Чіп, В. Ґречин, Н. Поліщук, Н. Кравчук, Н. Поліщук, Г. Видник, І. Волощук, І. Солтис, Г. Качановський, І. Тимців, І. Ґотарів, Т. Сіронський, В. Ґораль, М. Осадчук, Я. Щигол, Н. Н., Шумлянська, А. Гладун, Мостинська, Ґук; по 50 ц.: Ситник, Будневська, Т. Якимів, С. Розіґ. Разом заколядовано $35.00.

Йонгставн, О. Відділ МУН ч. 61. Колядували: Іван Павловський, Іван Дідовський, Марія Дідовська, Михайло Мітулінський, Франц Мітулінський, Марія й Володимир Натушак, Анна й Михайло Лодин, Вікторія Котинська, Михайлина Кучмацер, Параня Гарасим, Михайло Ярош, Микола Набережний, Анда Павлишин, Зенка й Маланя Ворожбит, Михайло Савчак. Жертвували по $2: Ф. Бирка; по $1: М. Сосновський, С. Кость, П. Філь, І. Шевчишин, І. Дубас, М. Тиць, Анна Федаш, С. Ворожбит, І. Іватишак, Й. Пацула, М. Катинський, І. Бабан, М. Юрстовський, В. Саєвич, І. Мітулинський, С. Пущак, П. Лазута, П. Тхурик, о. Забава, В. Зубаль, Анна Федаш, Ф. Пашпорт, М. Ґірак; по 50 ц.: М. Савчак, І. Савчак, М. Баран, Ф. Козловський, С. Сиктор, Г. Ковцун, І. Сухий, К. Музика, М. Набережний, С. Мош, С. Романко, І. Дулик, І. Слюсарик, П. Тхорик, В. Павлишин, П. Луцько, Ю. Філь, А. Кучманич, Й. Білик, Е. Ярош, І. Яровецький, Катерина Павлищин, Ю. Олійник, Ю. Сенчак, П. Лодан, Ю. Чижовський, Б. Терлецький, Г. Крушельницький, В. Саган, П. Романовський, Катерина Кулиц, С. Гупаць, С. Рошецький, Г. Федишин, П. Стахура, Ф. Васько, І. Баранич, М. Оленищ, Т. Дідовський, Т. Іванчук, Марія Суха, Д. Борецький, Н. Корчевський, Г. Суґар, М. Мирдия, Н. Брилич, В. Гринько, Д. Тетрик, М. Сірий; по 35 ц.: Д. Романко; по 30 ц.: Т. Кубрин, В. Лучка; по 25 ц.: І. Нівицький, С. Кортяк, І. Філь, І. Яслик, Анна Пачковська, М. Дулик, Н. Гарасим, Ю. Васько, Анна Стех, Т. Дідовський, Д. Швед, А. Макарець, М. Сітник, М. Момрич. Разом заколядовано $55.45.

Менвіл, Р. Ай. Відділ МУН ч. 53. Жертвували по $1: О. Намака, І. Задорожний, С. Гайковий, Ю. Ясінчук; по 75 ц.: Ю. Буряк; по 50 ц.: А. Іванова Шевчук, К. Корницький, Е. Новік, М. Казан, Л. Доч, Марія Намака, П. Сулима, Г. Блентег, С. Шевчук, П. Чаркас, Т. Захадник, П. Гречух, П. Тиняк, Д. Якубів, П. Павлишин, М. Іжовський, П. Вишицка, Варвара Задорожна, С. Стойко; по 25 ц.: Катерина Сирко, С. Намака, Т. Намака, І. Топоровський, П. Казан, М. Кармазин. — Разом заколядовано $15.75.

Честер, Па. Відділ ОДВУ ч. 51. Жертвували по $2: Микола Рубаш; по $1: о. Омелян Мицик, Н. Броницький, М. Тершавський, М. Пішкович, Анна Бартиш, О. Павуляк, О. Кравчук, Марія Матковська, Т. Каспер, Іл. Сорока, Т. Сорока, І. Заяць, С. Чабан, В. Косак, І. Шургайло, П. Гливяк, І. Олійник, Ю. Равлик, Катерина Купчак, П. Яцик, М. Єдинак, А. Ґадай, Н. Муляр; по 75 ц.: Й. Яворський, В. Козак; по 60 ц.: Марія Береська; по 50 ц.: А. Лебіщак, Й. Баран, П. Кучабський, Г. Тарнавський, Г. Перцяк, Іл. Солончак, Марія Куріча, Іван Тимань, М. Дмитрик, М. Пастушок, Г. Артимович, Л. Благітка, І. Веселовський, Анна Паньків, В. Суренич, І. Михальцевич, М. Радович, І. Литвиничин, Т. Пастернак, Н. Коваль, І. Кондур, С. Коваль, Г. Мисак, М. Білий, Б. Стецула, Марія Хачик, Д. Василик, Н. Шикда, М. Круцай, Г. Стецій, Т. Крика, І. Стецій, К. Воловняк, С. Проч, Н. Найда, С. Браців, Й. Фідик, І. Лучак, Т. Пецюх, В. Комар, Катерина Бобняк, Й. Олійник, О. Цаваґа, Юлія Гацак, Калина Терщак, Г. Забитко, І. Задорожний, А. Батюк, І. Гачик, Н. Бакалець, Й. Бриштіґевич, Т. Урбан, С. Лужецький, Т. Глудунька, Я. Терщак, В. Новак, Марія Трач, І. Вовк; П. Броницький 35 ц.; І. Данилів 30 ц.; по 25 ц.: Й. Ґапій, П. Оґар, М. Василовський, П. Думич, Параскевія Мельник, Петронеля Заруба, Б. Кацуван, О. Гвалюк, Т. Лущик, А. Мішко, Потронеля Мороз, Г. Мисишин, Н. Каю. Разом заколядовано $60.00.

Спрінґ Велей, Н. Й. Колядував Андрій Кашинський. Жертвували: парохія св. Петра й Павла $3; Андрій Кашинський $1; Іван 50 ц.; по 25 ц.: Олекса, Анна В., Анна Бреґа, Ю. Цаповський. Разом заколядовано $5.50.

Ірвінґтон, Н. Дж. Колядували: В. Осадчук і І. Пасічник. Жертвували по $1: І. Лобур, В. Лщинський, І. Паньків, М. Бубнів, Олена Сеґен, о. д-р В. Клодницький, Г. Віземок; по 50 ц.: Іванна Літинська, Анна Василишин, С. Бичак, І. Постол, Н. Трач; по 25 ц.: М. Постол. Разом заколядовано $9.75.

Вілінґ, В. Ва. Відділ ОДВУ ч. 33. Колядували: Михайло Медвідь, Михайло Дуткевич, М. Ридош, П. Горечий, Ольга Когут, Анна Шевела, А. Дуткевич. Жертвували по $1: М. Медвідь, М. Дуткевич, В. Когут, С. Грушкевич, І. Ландяк, Т. Ландяк, Г. Саґан, В. Реваковський, Р. Маркош, Ю. Барановський, І. Кабала, О. Габак, П. Чайковський, Н. Ботз, О. Салик, П. Вітенко, Т. Тихоневич, Ф. Богайчук, Р. Олста, Я. Вітенко; по 50 ц.: Т. Куцло, М. Пуціло, А. Бліщ, Ю. Севний, А. Папа, Д. Канюк, М. Зень, А. Когут, І. Карась, Ф. Ватах, В. Чайківський, К. Кудрик, П. Горечий; по 25 ц.: Б. Сирило, І. Шевела, В. Стефанишин, Н. Кундира. Разом заколядовано $27.50.

Централька Управа ОДВУ.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ВИКОННОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

Наради відбулися в суботу, 26-го жовтня 1935 р., в Джерзі Сіті, в домі під ч. 83 вул. Ґренд.

(9)

Ревюк: Моє враження з відчиту п. Шумейка таке, що він хотів представити напрямні, отже неначеб вказівки для праці молоді. Шумейко виходить з моральних принципів. Тому закиди проти відчиту не мають основ. Те, що десь у громаді мала горстка молоді ходить до церкви, то це тому, бо сама церква не велика.

Слободян: Мої враження з побуту по ріжних громадах такі, що молодь сама горнеться до хорів. Зрештою треба інших способів для приєднання молоді. Треба давати ґарні культурні імпрези, то й молодь прийде. Давні форми вже пережилися.

Д-р Демидчук: Добре, що є люди, які бачать самі наслідки нездорової аґітації. Релігійна нетолеранція прийшла з насильного розбивання церкви. Там, де церква не розбита, нетолеранції нема. Але те, що минуло, пропало. Треба звернути увагу на нову нетолеранцію та засів ненависти, киданий так званими „націоналістичними" орґанізаціями. Там учать молоді ненависти до старшого покоління і погорди до всього, що ми досі робили. Жалую, що коли в минувшині йшов насильний засів нетолеранції, я не мав сильнішої зброї до його поборювання. Тепер, як маємо досвід, треба цим усім зєднатися і мати відвагу всіми силами виступити проти поширювання шкідливих кличів. Якщо в нас є недостачі, хай молодь їх направить і будує те, чого ми не були всилі поставити.

Скоцко: Треба бути вирозумілим на нерозвагу молоді. От, як допис у „Новому Шляху". А те, що один з молодих різко виступив у Ню Йорку проти старших провідників, вже й серед націоналістичних кол натавровано.

Д-р Галан: Стаття в „Новому Шляху" написана можливо в добрій вірі, та автор вийшов з мильного заложення. Трохи в тому вини й у тому, що деякі конґреси аранжують старші, а не сама молодь. Отже самі старші викликують розбиття молоді.

Після вичерпання дискусії принято резолюції д-ра Галана і напрямні реферату п. Шумейка.

Питання поселення на землі.

Микола Данильченко: Я не приготований із спеціяльним рефератом про конечність нової спроби поселити наших людей на землі, бо вже у минулому я цю справу основно порушував. Можу лише сказати, що тепер добра нагода дістати землю при допомозі федеральних фондів. Бачимо на прикладі Росіян в Америці, що це виходить на добро. Заходами їхньої організації РООВА закуплено комплекс фарм у стейті Ню Джерзі, уряд прийшов з допомогою грішми і Росіяни тепер переводять плянову кольонізацію.

Тесаме можуть зробити й українці. Але до цього нема відповідної орґанізації. Наперед нехай одиниці відважаться обговорити цю справу в наших ґазетах, а тоді побачимо, який буде відзив. Це був би рід анкети над нашим аґрарним питанням в Америці. Отже я ставлю формальну резолюцію:

„Обєднання започаткує анкету над можливістю поселення наших людей на землі тепер, щоб устійнити, чи люди зголосяться на таке поселення. Коли вислід буде додатній, тоді Обєднання пошукає засобів акції".

Друга резолюція:

„Зібрані ухвалюють дати урядові Обєднання право вжити троха гроша з загальних фондів Обєднання на рушення з місця справи кольонізації українців у Злучених Державах".

Д-р Мишуга: Трудність полягає в тому, що в нас нема ще розуміння, що всяка акція потребує грошевих засобів. Тим вязаний і уряд Обєднання. Коли йому не вдасться дістати приватної допомоги на розслідження таких справ, як їх порушує п. Данильченко, — справа мусить упасти.

Д-р Галан: Нема на такі цілі фондів в Обєднанню, бо всі фонди на щось призначені.

Галичин: Як нема грошей, то не треба й ухвалювати резолюції.

Ревюк: Часто великі справи падають, бо люди бояться на них дати гроші. Навіть як прийшлося студіювати відносини для поселення у Фльориді, треба було шукати нагоди, коли їхали люди, які мали приватний бизнес. Отже не диво, що багато важних справ не дасться перевести в життя. Часто, коли є гроші, боїмося їх видати. А буває таке, що кажемо, що ми радо далиб, але нема грошей.

Д-р Мишуга: Те, що було можливе, ми в минулому зробили. Так буде й надалі. Колиб ми вжили грошей на згадану ціль, появились би наклепи, що „дохтори збирають гроші". Отже супроти такого наставлення певної частини громадянства, ледви чи можна буде щось у тій справі зробити.

о. д-р Клодницький: Даю внесок, щоб на студії над кольонізацією призначити з загальних фондів Обєднання $200.

Слободян: Може й тільки не треба буде, то ліпше загально, щоб ужити фондів, потрібних на підготову кольонізації.

Галичин: Я противний якійнебудь асиґнації гроша, бо нема.

При голосуванні принято першу резолюцію Данильченка. Друга про фонди перепала.

(Дальше буде).

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

PROTEST ARRESTS OF UKRAINIAN YOUTHS

A meeting to protect the arrest, conviction and alleged inhuman treatment of 12 Ukrainian students will be held by the United Ukrainian Societies of Rhode Island Sunday at 2:30 p. m. in Unity Hall, Potter avenue and Ocean street.

Speakers will include Eugene Lachovitch, of England, member of the Ukrainian-English Bureau of Information; and Edward F. Sullivan, chairman of the Vigilance and Legislative Committee of the United Ukrainian Societies of greater Boston. Lachovitch is touring this country on behalf of the Ukrainian movement for independence. Sullivan is to discuss the various legislative measures introduced in the States concerning that movement.

The students, 10 boys and two girls, were charged with the murder of the Polish Minister Bronislaw Pieracki and with holding membership in the Ukrainian Nationalist organization. Three of the students were committed from seven years to life for holding membership in the organization.

(The News Tribune, Providence, R. I., Feb. 12, 1936).

—o—

MUSIC REVIEW.

By Isabelle Workman Evans.

Mazeppa, historical opera in three acts, by Peter Illych Tschaikowsky, based on the epic poem by Pushkin. Conductor, Michael Fiveisky; ballet master, Dimitri Chutro. Stage settings by Yasha Anchutin. Presented at Shea's Court Theatre. The cast: Hetman Ivan Mazeppa, Alexis Tscherkassky; Kotchubey, Nicholas Karlash; Lubov, Anna Susanina; Motrya, Elena Bussinger; Andrey, Andrey Daniliw; Orlik, P. Karr; Iskra, Velikonoff.

The premiere Buffalo performance of the opera Mazeppa by Tschaikowsky took place Saturday night in the Court Street Theater. It was presented by the Ukrainian Art Theater.

This colorful music-drama is based on the epic poem by Pushkin and portrays the story of the political career of Ivan Duke Koledynsky Mazeppa, Hetman of the Cossacks, with the circumstances concomitant to his alliance with Charles XII of Sweden against the Russian Czar, Peter the Great. Kotchubey, minister of justice in the Ukrainian government, to satisfy his personal hatred against Mazeppa, who separeted him from his daughter, threatens to divulge political secrets to the Czar. Mazeppa orders the execution of Kotchubey, and the resulting incidents which take place before Mazeppa leaves for the famous battle of Poltava (1709) are most dramatic.

The principals of the cast disclosed sincere devotion to their art; their performance was redundant with spirit. Mr. Tscherkassky as Mazeppa was convincing; he possesses a well controlled voice of fine quality. His efforts in act II, Scene II, in which Miss Susanina as Lubov and Miss Bussinger as Motrya also presented fine portrayals were quite effective.

The ballet, trained by Dimitri Churto, gave much zest and characteristic style to its performance. Mr. Fiveisky conducted in a competent manner. The principals as a whole gave an interesting and colorful performance.

(Buffalo Courrier Express, February 17, 1936).

Вночі.

Жінка занедужала нагло вночі:

— Слухай, чоловіче! Встань, мені щось недобре.

Чоловік зпросоння:

— Спи, спи! Кому нині добре!...

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(109)

Незручним кроком Джері Джовнс підійшов до кіз, щоб добути собі їжі. Він завзявся добути мяса за всяку ціну, щоб не наразитися на насміцки лейді Бет. Як підповз до кози, він не добачив, що за корчем лежало козеня.

Нарешті він думав, що підійшов досить близько, щоб стріляти. Він вибрав собі ціль та підняв револьвер. На таку близьку віддаль він не міг хибнути. Він уже чув у собі почуття гордости, коли подумав собі, як тішитися будуть його товариші, як він кине їм до ніг свою добичу.

Він потягнув за курок. Його добича скочила вгору та впала на землю. Джері Джовнс знову схибив. Заки мав час зрозуміти, що сталося, його щось ударило сильно ззаду...

...Як вистріл Джері Джовнса загукав по лісі, Екбаль, лютий войовник, насторожив уха. Це був такий самий дивний гук, який він і його товариші чули знову у напрямі північно-канадійського села. Сміливий Екбаль рішився розслідити.